

Nr. 02 | Februari 2011 |

33ste jaargang

verschijnt niet in augustus

P 408.654

*Verenigde Protestantse
Kerk in België*
vpkb.be

Inhoud

Schriftwerk - Woord van de voorzitter

Ik geloof een heilige, algemene christelijke kerk	blz. 3
Protestantisme op de tocht	blz. 3

Uit de synodale raad

Graag uw aandacht voor	blz. 4
------------------------	--------

Coördinatie Bezinning en Dialoog

Jezus en de Rabbijnen	blz. 5
Werkgroep Kerk in de Samenleving	blz. 5

Coördinatie Kerk en Wereld

Studiefonds : Ik help een kind	blz. 10
Zondag Werelddiaconaat	blz. 15

Aankondigingen

Toerustingsdag kerkvisitatie	blz. 6
------------------------------	--------

In het vizier : Geloofsbelijdenis

De Kerk ?	blz. 8
Ik houd van de kerk	blz. 9

Algemene Kerkvergadering

	blz. 11
--	---------

Boeken

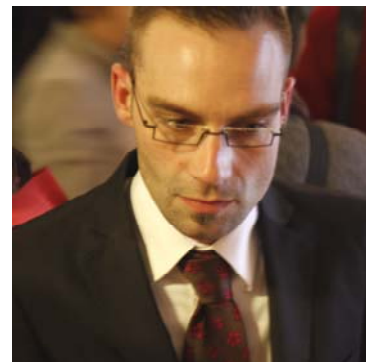
Belgisch protestantisme in perspectief	blz. 12
--	---------

Van hier en daar

Protestants Sociaal Centrum Brussel	blz. 14
HIPGO	blz. 15

Uit de redactie

Een Kerkmozaïek zonder titel, u heeft het ongetwijfeld gemerkt. Want, zo bedacht de redactie, haar naam zal deze maand de titel zijn.: "Kerkmozaïek". Dit blad biedt u deze keer immers een mozaïek van artikelen aan met de kerk als leidraad.

Geloof in de kerk vindt u in het midden van deze Mozaïek, met een artikel in de vervolgreeks over de Geloofsbelijdenis. Op het moment dat de media haar de geloofwaardigheid volledig ontzeggen, schrijft ds. Martin J. Beukenhorst 'ik houd van de kerk'.

Verder biedt Mozaïek een perspectief op de samenleving vanuit KidS, de werkgroep Kerk in de Samenleving, met een 'grimmig sprookje' over de onzichtbare voet van Adam Smith.

In die samenleving, de Belgische nota bene, wordt straks de protestantse stem zichtbaar gemaakt. "Is er nog belangstelling voor het protestantisme?", vraagt dr.Guy Liagre in het woord van de voorzitter. De uitgeverij Houtekiet meent deze vraag positief te kunnen beantwoorden met de publicatie van een boek volledig daaraan gewijd: *Belgisch protestantisme in perspectief*, een mozaïek van *doorkijkjes in 450 jaar ideeëngeschiedenis*.

In deze Mozaïek vinden we verder het Mozaïsche perspectief vanuit de werkgroep Jodendom en Christendom en *Open je ogen*, want zo titelt de prachtige aankondiging voor de zondag werelddiaconaat. Aan u, de lezer, om in deze Mozaïek uw weg te zoeken en je ogen te openen voor kerk en samenleving.

Eén van de kerken die u terugvindt op de voorpagina is de *Evangelische Verzoeningskerk* in het voormalige concentratiekamp Dachau, naast de afbeelding van de torenspits die ten Hemel reikt. Deze kerk is als een weg de diepte in gebouwd, een symbool voor lijden en sterven, maar ook voor schaamte, alsof men in de grond wilde zakken. "Uit de diepte roep ik tot U, o Heer...", zo heet het in de Hebreeuwse Bijbel. Deze beginwoorden van Psalm 130 zijn in de wand van de kerk gebeiteld.

ds. Edwin DELEN.

Ik geloof een heilige, algemene Christelijke kerk...

Galaten 3 vers 28: *“gij die U met Christus bekleed hebt kent nu onder U geen Jood noch Griek, noch slaaf of vrije meer, noch mannelijk noch vrouwelijk. Gij allen zijt één in Christus.”*

Dit bijbelvers past uitermate goed bij de apostolische zin: ik geloof een heilige, algemene Christelijke kerk.

Wat leert ons Paulus en de apostolische traditie? Dat er in het geloof in de gemeente slechts één hoofd is van de kerk en dat is Christus. De apostolische traditie en met name dit vers scherpt ons tevens in dat die kerk universeel, overall algemeen tegenwoordig is.

In de Nederlandse geloofsbelijdenis lees je ook in artikel 29: *dat vanuit Christus ons geloof niet gebonden is aan plaatsen, grenzen, noch personen.* Jezus werk is dus van katholieke universele betekenis. Hebben we hier wat aan? Ja. Hoe dan? Dat U en ik terugkoppelend naar het vers van Paulus in Galaten en ook naar de apostolische zin hierboven genoemd, ons mogen scherpen als individuele gelovigen in:

- 1 dat er in het geloof geen plaats kan zijn voor een mentaliteit ‘wij hebben hem en zij niet’;
- 2 in het geloof hoort geen links en rechts denken thuis;
- 3 deze universele belijdenis maakt een eind aan het enig zaligmakende denkkader dat roept: richt je op Jeruzalem, nee op Rome of nog beter op Brussel!

De persoonlijke geloofsvraag is in welke richting bid je, tot wie bid je, met welke bril bid je?

Voor mij persoonlijk is belangrijk: wat maakt de kerk, het geloof universeel? Is het de structuur, de liturgische orde, de traditie? Of is het universele te vinden in waar Christus verkondigd wordt? Wie leidt de kerk en met welke ogen en bril leest hij Christus? Ziet u ook in dat Christus universeel is of maakt u onderscheid gelijk Paulus aangeeft? Paulus zegt in Christus en aan de voet van het kruis is er geen onderscheid.

Naar mijn mening moet de gemeente herkenbaar blijven. De apostolische geloofsbelijdenis geeft een structuur, een denkkader met inhoud die scherpte biedt en scherp houdt. Waaraan herken je in tijd en eeuwigheid de ware kerk des Heren? Psalm 113: 3 zegt: *“overall waar men Hem, lees Christus, eer brengt.”*

ds. Alexander EBERSON, predikant te Roeselare.

Protestantisme op de tocht...

De tijd van de traditionele kerken en godsdiensten lijkt op zijn retour.

Zestig procent van de Belgen zegt katholiek te zijn. Dat was vijf jaar geleden nog vijftig procent en tweeënzeventig procent in 1980. Nog slechts twaalf procent van de katholieken gaat elke zondag naar de mis en het wordt er door alle schandalen niet beter op.

Zijn er dan nog wel mensen die belangstelling hebben voor religieuze vragen? Meer nog: is er nog belangstelling voor het protestantisme, toch een heel kleine minderheidsgroep van de bevolking? Sinds de reformatietijd bevolken protestantse *geuzen* in rechtstreekse lijn het gehucht Corsele in Horbeke. Ze hielden stand, maar het valt mij op dat ook daar jongeren wegtrekken en niet-protestanten hun intrede doen. Kunnen we ons in dat perspectief al iets voorstellen bij de positie van de protestantse kerken in pakweg 2030? Het antwoord moeten we open laten...

We zijn niet de eersten. Albert Schweitzer vertrok ooit als arts naar Lambarane in hartje Afrika, een onbekende toekomst tegemoet. Op de vraag waarom, antwoordde hij: ‘Jezus heeft mij geroepen, ik volg’. Schweitzer was theoloog, arts en musicus en las zeker niet letterlijk de Bijbel. Maar hij geloofde en ging. De Kerk heeft wellicht meer van dat soort mensen nodig.

dr. Guy Liagre

Graag uw aandacht voor...

Predikanten

In de decembervergadering legde de synodale raad vast, in overleg met betrokken kerkenraad en district een einde te stellen aan het samenwerkingverband met ds. Charles ASUKULU, predikant in Jumet. Betrokkene heeft vanaf januari 2011 binnen de VPKB ook geen predikantsbevoegdheid meer.

Extra vergadering

De synodale raad heeft, zoals reeds eerder gemeld, besloten om een bijzondere vergadering uit te schrijven en zich drie dagen te buigen over een aantal teksten en voorstellen die ter synode dienen te komen. Van 31 maart 2011 in de ochtend tot 2 april 2011 in de avond trekt de synodale raad zich terug in de hoop op een vruchtbare gedachtenwisseling.

Overleg met de commissie ambten

De synode besloot in 2008 om nieuwe predikanten die uit het buitenland komen en het predikantencorps in België vervoegen, te verplichten een stage te volgen. Deze stage zal één week duren en toelaten om samen alle aspecten van de Belgische context van de VPKB te verkennen. De synodale raad nodigde medio januari de twee coördinatoren en een afvaardiging van de commissie uit voor een gesprek hierover, evenals over enkele andere lopende dossiers.

Pastor Pastorum

Ds. Lianne DE OUDE werd op voordracht van het district door de synodale raad benoemd tot pastor pastorum (predikant voor de predikanten) voor het district ABL.

Bezoek aan de federale synode

De voorzitter van de synodale raad bezocht einde november de Algemene vergadering van de federale synode en sprak er een groetwoord namens de VPKB. Dhr. Francis RENNEBOOG was de week daarvoor te gast op de VPKB synode.

Bezinning en dialoog

De VPKB telt een aantal coördinatoren die verantwoordelijk zijn voor het organiseren van alle materies die een bepaald terrein van het werk betreffen. Eén van deze onderwerpen is “bezinning en dialoog” over ethische, maatschappelijke en theologische onderwerpen, al dan niet in oecumenisch of interreligieus verband. Dr. E. Van der Borgh aanvaardde een benoeming als Nederlandstalige coördinator ad interim. De synodale raad is blij dat zo alle coördinatoren benoemd zijn. Deze benoeming zal wel door de synode 2011 bekrachtigd dienen te worden, want coördinatoren worden in principe door de synode benoemd.

Kirchentag

Namens de VPKB gaat op uitnodiging van de organisatoren een officiële afvaardiging naar de Kirchentag van 1 tot 5 juni 2011. Ze bestaat uit ds. G. LIAGRE en ds. J.D. PETER.

Kandidaat predikanten

Omdat er zich telkens weer problemen dreigen voor te doen bij de aanstelling of benoeming van predikanten of kerkelijke werkers dringt de synodale raad er bij alle gemeenten en consulenten op aan om de procedures zoals bepaald in de Constitutie en Kerkorde te respecteren. Dit ten einde onnodige frustraties en kortsluitingen tussen de verschillende instanties te vermijden. De procedures, die zich in de kerkorde bevinden, kunnen door gemeenten en consulenten te allen tijde worden opgevraagd bij de administratie.

Brood en wijn

door Peter Tomson

Verschillende malen wordt verteld dat Jezus 'het brood brak', na een dankgebed, en bij één gelegenheid ging dat vergezeld van een beker wijn. Dit is tot de huidige dag een joodse gewoonte bij het begin van (feestelijke) maaltijden. Er bestonden echter verschillende opvattingen over de juiste volgorde: eerst wijn en dan brood, of andersom. Waar het om gaat is het dankgebed.

Joodse gebeden

Er moet veel zijn veranderd in de joodse liturgie na het jaar 70, toen de tempel verwoest werd en als het ware het 'liturgisch centrum' wegviel. We weten dit niet goed omdat er weinig informatie is over de joodse gebedspraktijk van vóór die tijd. Het Nieuwe Testament behoort tot de bronnen die ons informeren over wat *niet* veranderde. Van Jezus en Paulus wordt verteld dat zij 'brood namen, God dankten, het braken' en de maaltijd begonnen (bv. Mar. 6:41; Hand. 27:35). De rabbijnse literatuur bevat vele voorbeelden waar hetzelfde gebeurt. Het was ook een eer voor een gast, om dit te mogen doen (vgl. Luc. 24:30!). In Jezus' tijd gebruikte men daarbij allerlei bewoordingen, maar na het jaar 70 is een zekere uniformiteit opgetreden. De vaste formule werd: 'Gezegend Gij, die het brood uit de aarde doet voortkomen' (vgl. Ps. 104:14). Uit zulke zegenspreuken gingen alle joodse gebeden bestaan.

Feestdagen

Op feestdagen zoals Pesach of de sabbat hoort er wijn bij, met een apart dankgebed. Daarin wordt God gedankt voor de feestdag of sabbat en voor 'de vrucht van de wijnstok'. De vraag is dan, of dat moet voorafgaan aan het brood, of erop volgen. De Dode Zee-rollen geven de indruk dat de Essenen eerst voor het brood dankten, daarna voor het feest en de wijn. De Farizeeën verkozen waarschijnlijk de omgekeerde volgorde, want die vinden we ook in de rabbijnse geschriften; zij geldt bij joden tot de huidige dag. Maar ook de Farizeeën waren het onderling niet geheel eens. Moet men eerst voor de feestdag danken, en dan pas voor de wijn? De school van Sjammai vond van wel, maar de school van Hillel niet: eerst komt de wijn, dan de feestdag! Verder is er het aloude gebruik, tijdens zo'n feestelijke maaltijd te spreken over het thema van

het feest. Een maaltijd waarbij men over de Tora spreekt geldt 'als het altaar in de tempel'. Bekend voorbeeld is de sedermaaltijd op Pesach, wanneer men in het huisgezin een hele 'orde van dienst' aanhoudt (dat is ook de betekenis van *seder*). Ook daar geldt, dat deze 'orde' vooral na het jaar 70 ontstond.

Tot zijn gedachtenis

Bij 'brood en wijn' denken wij natuurlijk aan het laatste Avondmaal. Dat was een Pesachmaal, vertellen de eerste drie evangeliën. Jezus hield zich daarbij als gastheer aan de volgorde brood – wijn, hoewel hij geen Esseen was. Behalve de zegenspreuken bij het brood en de wijn sprak Jezus nog enkele woorden waarin hij zijn eigen levenslot verbond met het thema van het feest. Hij rekende met zijn aanstaande dood en bezwoer dat hij 'pas weer van de vrucht van de wijnstok zou drinken in het koninkrijk van God' (Mar. 14:25). Zijn volgelingen hielden vast aan de joodse gewoonte van het samen 'brood breken', met of zonder wijn (Hand. 2:24; 20:11). Soms hield men de volgorde brood – wijn aan (1 Kor. 11:23-25), soms wijn – brood (vgl. 1 Kor. 10:16). Dat laatste is ook het geval in de Didachè, de zogenaamde 'Onderwijzing der Apostelen', die in de vroege kerk veel aanzien genoot. Daarin dankt men eerst voor 'de heilige wijnstok van David waaraan Gij ons deel hebt gegeven door Jezus uw dienaar', daarna voor het brood: 'voor het leven en de kennis waaraan Gij ons deel hebt gegeven door Jezus uw dienaar'. Opmerkelijk: er is geen vermelding van het sterven of het bloed van Jezus. De normale volgorde werd brood – wijn. Ook konden christenen nooit meer samen het brood breken, zonder dit te doen 'tot zijn gedachtenis'.

Toerustingsdag kerkvisitatie

Onder de titel 'Om te zien hoe het hun gaat...' (Hand. 15: 36) wordt op zaterdag 19 maart een toerustingsdag georganiseerd voor kerkenraden en districtsbesturen van de districten Oost- en West Vlaanderen en van Antwerpen-Brabant-Limburg.

Deze toerustingsdag heeft enerzijds een bezinnend karakter, maar anderzijds zal het ook om het verkennen van praktische mogelijkheden gaan en wordt er concreet materiaal geboden om zo mogelijk in de districten mee te werken.

De dag wordt gehouden op zaterdag 19 maart 2011 van 9.45 uur tot ± 15.15 uur in het Huis van het Protestantisme, Brogniezstraat 44, 1070 Brussel en staat onder leiding van prof. Jaap de Lange en ds. Henk van Andel.

Alle kerkenraden krijgen een schriftelijke uitnodiging met achtergrondinformatie en met de opzet van het programma.

Wanneer : 19 maart 2011

9:45 - 15:15

*Lunch : brood meebrengen
soep staat klaar*

*Plaats : Huis van het Protestantisme
Brogniezstraat 44
1070 Brussel*

Werkgroep Kerk in de Samenleving (KidS)

Al langer bestond in de VPKB de behoefte aan een Werkgroep, die zorg draagt voor een sterkere presentie van de VPKB in de samenleving.

En waar aan problemen met betrekking tot het sociale en economische terrein, het milieu en de internationale verhoudingen, systematisch aandacht wordt geschonken. Zowel door deze te bestuderen in het licht van de Schrift, als bij te dragen aan een grotere bewustwording van de leden van de plaatselijke gemeenten. En dit alles dan in goede samenwerking met andere werkgroepen of diensten in onze kerk.

Najaar 2010 werd de Werkgroep KidS opgericht. De werkgroep telt zes leden naast de voorzitter ds. Marc Lenders. De eerste vergaderingen werden besteed aan het uitstippelen van een koers en het bepalen van prioritaire thema's. In december 2010 schreef één van de leden van de werkgroep, professor aan de Faculteit Economie en Bedrijfswetenschappen aan de KU Leuven, een bewogen en rake reactie op de sluiting van GM in Antwerpen, die wij u niet willen onthouden.

Een grimmig sprookje bij het sluiten van GM Antwerpen : wat blijft er over na de tover ?

Een halve eeuw geleden, in 1965, verdwenen met Oorderen, Wilmarsdonk en Oosterweel, drie mooie Antwerpse polderdorpjes aan de Schelde. Ze dienden plaats te ruimen voor de industriële aspiraties van de haven. De inwoners verloren have en goed en moesten noodgedwongen elders hun toevlucht zoeken. Het betrof hier hard labeurende boeren die, zeker ook in het verleden, vochten tegen wateroverlast, die het land inpolderden, en die na elke tegenslag opnieuw met heel veel moed en doorzettingsvermogen herbegonnen. Ze werkten op het ritme van de tijd.

Op een dag moest alles wijken voor een ander soort tewerkstelling, in naam van de vooruitgang (ja, met een wagen van "Generaal" motors ga je inderdaad sneller vooruit dan met paard en kar). Een boer werd ingevuld voor 4 arbeiders bij General Motors. "Creatieve destructie" wordt dat heden ten dage genoemd, om zelfs wat vernield wordt, ook aan menselijke waardigheid, nog een positieve (creatieve) bijklank te geven. Niets is echter bestendiger dan de illusie van de creativiteit. Geleidelijk aan werden de werknemers bij GM overgeleverd aan inleveringen in afleveringen, tot zelfs van het halveren van de tewerkstelling bij GM toe. Nu wordt zelfs de ganse fabriek gesloten. Zodat wat in naam van de vooruitgang zoveel jaren geleden gebeurde - het ontwortelen en overplanten van de oorspronkelijke bevolking - jaren later opnieuw gebeurt in opdracht van "vreemde" bazen. Dit alles in naam van de economie, de vooruitgang, werk in eigen streek, enzovoort. Maar wat blijft er over na de tover ???

Wat me vooral uit de geschiedenis van die polderdorpen trof en bijbleef was het intense, echte, diepdoorvoelde leven van deze mensen, die elke tegenslag manmoedig en vrouw-hartelijk te lijf gingen. Elk einde was voor hen een nieuw begin. Steeds opnieuw.

Nu zijn mensen gepromoveerd (in het economisch taaljargon) tot "human resources" of menselijk kapitaal (ook wel "human assets" genoemd, en ik vraag me dan altijd wel af hoeveel "asset" zo een mens zich voelt, en van wie hij dan wel de "bezitting" is). Deze menselijke middelen kunnen (naast het aandelenkapitaal of "capital resources") als pionnetjes op een schaakbord, al of niet willekeurig overgeplaatst of geschrapt worden, in naam van de grote economische principes - niet van winst maar van nog veel meer winst en van maximalisatie van overheidssubsidies en van bonussen van de directieleden van een bedrijf dat over de ganse lijn misdadig gefaald heeft. Mensen worden niet meer ontslagen, want dat komt hard aan, maar vloeien (bijna pijnloos) af, mensen worden simpelweg "afgeschreven".

De "onzichtbare hand" die het individu drijft zou volgens Adam Smith (1776) resulteren in meer algemene welvaart. Maar naast deze onzichtbare hand is er een al even doeltreffende "onzichtbare voet" die de mensen zomaar in de goot stampet (en ze behandelt als grof vuil). De mens is er niet voor de economie, maar juist andersom en bovendien niet uitsluitend voor de mens van deze generatie, maar ook van de komende generaties.

Chris Lefebvre (lid Werkgroep Kerk in de Samenleving)
Leuven, 15 december 2010

De Kerk?

Je kunt geen stad of dorp binnenrijden of je botst na een tijdje op een kerkgebouw. Je kunt de laatste maanden geen krant openslaan of je botst op een artikel over de kerk. Je kunt geen predikant of priester vandaag meer zijn of je botst op de publieke opinie. *Ik geloof een heilige, algemene, christelijke kerk, de gemeenschap van de heiligen* is nu in deze omstandigheden een gedurfde of zelfs reactionaire uitspraak. De kerk botst met, op of tegen alles wat beweegt. Ze botst met de samenleving en zichzelf, op vooroordelen die al lang begraven leken en dikwijls ook tegen het goed fatsoen.

De torens van haar gebouwen pieken nog steeds de hemel in en zwijgen onverstoord. Het zijn dan ook niet de gebouwen die mensen zich in het hoofd halen wanneer ze over de kerk denken. Het zijn haar mensen, haar leiders en leden. Voor gelovigen is de kerk de plaatselijke gemeente, de mensen met wie hij of zij koffie drinkt op zondag en zijn of haar geloof deelt. Voor de publieke opinie is de kerk het instituut en haar leiding dé kerk.

Daarom, wat bedoelen we eigenlijk wanneer we zeggen *ik geloof een kerk*? We zeggen het al eeuwen, dus moet het op z'n minst iets zijn wat de kerk al die eeuwen gemeenschappelijk heeft of wijzigt onze geloofsbelijdenis soms van inhoud afhan-

kelijk van de tijd en situatie waarin ze uitgesproken wordt? Is er zoets als dé kerk of kunnen en willen we het alleen maar hebben over een kerk, onze eigen plaatselijke kerk? En kan dé of een kerk wel onderwerp zijn van geloof? Niet onverdienstelijk, maar toch wat al te snel kun je zeggen; het is de onzichtbare kerk die de eeuwen trotseert en onderwerp kan zijn van ons geloof. Onzichtbaar, want deze kerk heeft geen last van de imperfectie van de zichtbaarheid als instituut. Onzichtbaar, want zij herbergt de heiligen die ons zijn voorgegaan. Kan enkel over haar gezegd worden dat Christus de Heer van de kerk is? Toch is de zichtbare kerk voor

mij een goede kandidaat als onderwerp van mijn geloof. De zichtbare kerk als de plaatselijke gemeente en ja, zelfs het instituut met al haar imperfectie, haar tekorten. De kleine kerk, klein in meerdere opzichten. De kerk, onderweg in de woestijn van haar menselijkheid, op zoek naar de oase die haar tocht zin geeft. Want zij behoort de Heer toe, zij is kuriakè (Grieks voor wat de Heer toebehoort en dus kerk in het Nederlands). Wat de Heer toebehoort, mag rustig onderwerp van ons geloof zijn. Haar imperfectie hoeft niet gerelativeerd te worden door haar onzichtbare tweeling. Want wie heeft gezegd dat perfectie een eigenschap moet zijn van wat de eeu-

wen kan trotseren? Het is een geloofsuitspraak. Door het te zeggen wordt het waar: samen, rechtop en luidop.

Wat de kerk paradoxaal genoeg al eeuwen gemeenschappelijk heeft, is het geloof van haar leden in de kerk. M.a.w. de kerk is er, omdat we erin geloven. Misschien is het ook niet toevallig dat in de geloofsbelijdenis eerst ons geloof in de werking van de Geest wordt beleden en dan pas ons geloof in de kerk, om daarna met het volste vertrouwen te praten over de vergeving van de zonden. Indien de Geest waait, laat de kerk dan ook waaien, best natuurlijk op de adem van Gods Geest en niet op de blasé van ons gelijk. Dat wat de Heer toebehoort, de kerk, balanceert op het dunne en glibberige koord tussen Gods Geest en de menselijke imperfectie, onder de zegen van de Hemel en boven de afgrond van al wat Gods schepping teniet wil doen. Heilig want genietend van Gods vertrouwen en ons geloof.

ds. Edwin DELEN, predikant te Vilvoorde.

Ik houd van de kerk

Eerlijk gezegd heb ik altijd wat moeite met die oude geloofsbelijdenissen, hoe eerbiedwaardig ze ook geworden zijn door het eeuwenlang veelvuldig gebruik. Maar vandaag zeggen we de dingen anders, verwoorden we onze geloofsovertuiging op een andere wijze. Het feit dat steeds weer naar die oude bewoordingen teruggegrepen wordt, betekent dat we ze niet zondermeer overboord kunnen gooien.

“Ik geloof in de kerk”. In eerste instantie heb ik vragen bij deze uitspraak. Willen we daarmee zeggen dat we niet buiten een instituut kunnen, dat we kerk noemen en dat bepaalt, wat we moeten geloven omdat zij de waarheid in pacht heeft? M.a.w. ik moet alles wat ze verkondigt als de waarheid aannemen? Dat zou dan betekenen, dat ik me moet onderwerpen aan wat vanuit het centrale kerkgezag onderwezen wordt. Met zo een kerkopvatting kan ik niet leven en in zo een kerk wil ik niet geloven.

Toch zal ik zeggen dat ik in de kerk geloof, omdat ik haar nodig heb om mijn geloof levendig te houden. Maar dan zie ik haar niet als een instituut dat de waarheid verkondigt, maar wel als het samenkomen van mensen, die zoals ik bezig zijn met gestalte en inhoud te geven aan hun relatie met de levende Heer. In het Frans spreken we over *église* en dat woord is afgeleid van het Griekse woord *ekklesia*, wat een samengeroepen vergadering betekent. Gelovigen komen samen als kerk, omdat de Heer hen daartoe uitnodigt. Hij wil zijn woord tot ons richten en zo ons geloof versterken. Met hen die samen met mij dit woord horen kan ik dan in gesprek gaan, zodat we met elkaar beter gaan begrijpen wat de Heer ons te zeggen heeft. Vooral word ik ervoor behoed, dat woord zo uit te leggen, dat het geheel in overeenstemming is met mijn persoonlijke mening. Als twijfel aan de toekomst van het hele kerk-zijn zich van mij begint meester te maken, dan word ik bemoedigd door hen die het nog steeds zinvol vinden om zich voor hun gemeente in te zetten.

Daarom ben ik dankbaar dat ik tot een gemeente behoor, waar ik iedere zondag met geloofsgenoten kan samenkomen, zodat we elkaar in ons geloof kunnen sterken. Ik ben eveneens dankbaar dat ik tot een kerk behoor, die - zoals dat voor de VPKB het geval is - op landelijk vlak is georganiseerd. Ook binnen haar kunnen we als gemeenten met elkaar in gesprek gaan, om de boodschap van het evangelie beter te verstaan en ervan te getuigen in deze wereld.

Als kerk, zowel de plaatselijke gemeente als de kerk op nationaal vlak, kunnen we gedreven door ons geloof aanwezig zijn binnen de samenleving en daar handen en voeten geven aan het evangelie. Daarom zal ik eerder dan te belijden “ik geloof in de kerk” met overtuiging zeggen “ik houd van de kerk”.

Martin J. BEUKENHORST, oud-synodevoorzitter.

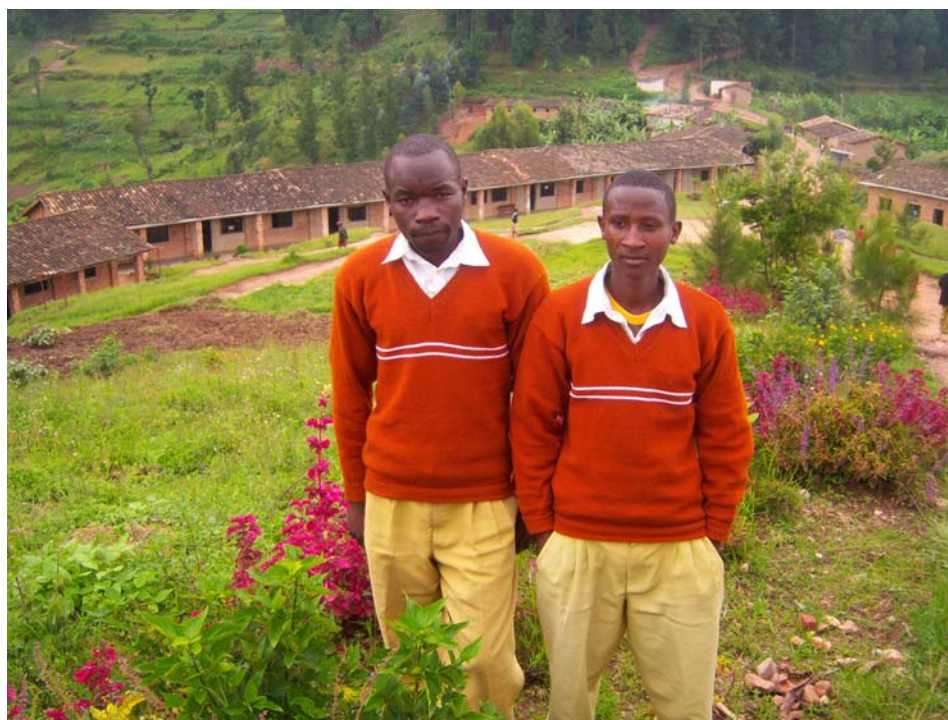
Studiefonds : *Ik help een kind*

Wie jongeren in Rwanda wil helpen om een betere toekomst op te bouwen, kan een bijdrage geven aan dit studiefonds van onze kerk. Jongens en meisjes van onze partnerkerk, de Presbyteriaanse Kerk in Rwanda, ontvangen daaruit financiële steun voor schoolgeld en schoolmateriaal tijdens hun secundaire studies. De steun varieert per leerling en per school van € 150 tot € 250 per jaar.

We kunnen al jaren rekenen op de giften van mensen uit de plaatselijke VPKB gemeenten in Vlaanderen en Wallonië. Daar zijn we erg blij mee!

Maar we zoeken nieuwe donateurs. Mensen, die maandelijks, per kwartaal of per jaar een bijdrage over willen maken, waardoor één jongere een jaar lang gesteund kan worden. Mogen we dit jaar op u rekenen? Alvast hartelijk bedankt!

Ons streefbedrag voor 2010 was 38.000 €. Dat is bijna gehaald. De totale opbrengst in 2010 was: 36.655 €
Hartelijk dank aan iedereen die in 2010 heeft bijgedragen!

Uw bijdrage kunt u storten op het rekeningnummer 125-9302045-30 van Protestantse Solidariteit, Brogniezstraat 46, B-1070 Brussel. o.v.v. 'Ik help een kind' (Fiscaal attest vanaf 40 Euro)

IBAN: BE 15125930204530
BIC: CPDHBEE71

Contactpersoon:
Greet Heslinga,
Tel. 02-767 70 88
E-mail: greetheslinga@skynet.be

Algemene Kerkvergadering

op 7 mei 2011

Waarom organiseert onze Kerk de landelijke *Algemene Kerkvergadering* (AKV)? Sommigen vragen zich dit af. Mocht deze happening werkelijk overbodig zijn, dan kan ze toch gewoon afgeschaft worden! Maar dit zal in dit jaar 2011 zeker nog niet het geval zijn!!!

Een nationale vergadering van onze VPKB/EPUB stelt ons in staat de gemeenten uit Noord-, midden- en Zuid-België, het Westen en het Oosten van ons land, gedurende één dag samen te brengen en dit om de twee jaar. Dit is niet overdreven veel!

In een land dat de neiging heeft, zich te splitsen, is de AKV een betekenisvol teken van eenheid en dat ondanks de verscheidenheid onder haar leden. Door deel te nemen aan deze dag tonen wij, dat samenleven mogelijk is in een Kerk die nog nationaal genoemd kan worden! Dit zonder de zeer reële verschillen te negeren, maar door er met wederzijdse achting en respect mee rekening te houden.

Het mobiliserend thema dat voor het AKV gekozen werd, is : *Een Woord op weg* ! Het Woord van God leidt ons naar een nieuw leven en roept ons op om samen op weg te gaan... Het Woord van God kan men niet voor zichzelf houden. We zijn geroepen om het te delen met anderen in naam van de Auteur... Het Woord, van God gegeven, brengt ommekeer ¹... Wat het Woord beveiligd, blijft onbesmet ¹... Gij doet uw Woord voor mijn ogen open, verruimt mijn hart en maakt mijn reis gewis ². Het is een beetje hierover dat het zal gaan op 7 mei 2011 en we zullen zeker nog meer ontdekkingen doen!

Dominee Nick TRAMPER zal het thema met ons uitwerken. Hij is predikant van de Protestantse Kerk in Nederland (PKN), zendingsdeskundige en thans algemeen secretaris bij de Europese Evangelische Alliantie. Goed nieuws voor de Franstaligen : voor vertaling naar het Frans wordt gezorgd!

U kunt deelnemen aan verschillende workshops: de hedendaagse nieuwe geestesstromingen; Gospelmuziek

ALGEMENE KERKVERGADERING
DE GROTE FEESTELIJKE SAMENKOMST VAN DE PROTESTANTEN IN BELGIË

ZATERDAG 7 MEI 2011 IN LOUVAIN-LA-NEUVE

- CONFERENTIES
- STANDEN
- ATELIEREN
- ANIMATIE KLEINTJES EN JONGEREN

Inschrijving / inlichtingen, weldra :
www.parole-woord.be
Joëlle MAYSTADT 02/726.54.57 - 0478/26.98.34
info@parole-woord.be
Verantw. uitgever : Luc FLEMAL 067/34.29.17.

Verenigde Protestantse Kerk in België

en theater; een interreligieuze ronde-tafel... Daarnaast zijn er activiteiten voor kinderen en jongeren. De stands die diverse organisaties voorstellen, zullen u gedurende de hele dag gastvrij onthalen.

Waar zal de AKV dit jaar plaatsvinden ?

In de UCL Louvain-la-Neuve, auditorium «SOCRATE», place Cardinal Mercier. Onthaalcapaciteit : ongeveer 900 zitplaatsen ! De plaats bevindt zich op ongeveer 10 minuten loopafstand van het station. Voor de automobilisten is er gratis parkeerruimte in de nabije omgeving.

Ziezo! U hebt nu enkele zeer goede redenen om op 7 mei af te zakken naar de AKV in Louvain-la-Neuve ! Hartelijk welkom vanaf 9:30!

namens de organiserende ploeg,
Luc FLEMAL, districtsvoorzitter Franstalig Brabant.
(Vert. Willy Lauwereins)

¹ Liedboek voor de Kerken, gezang 100 / 4 en 10

² Liedboek voor de Kerken, psalm 119 / 12

Een nieuw boek over het Belgische Protestantisme

Dominee Guy Liagre heeft een nieuw boek gesigeneerd met als titel: *Belgisch protestantisme in perspectief*. De ondertitel luidt: *Doorkijkjes in 450 jaar ideeëngeschiedenis*¹. Ds Liagre behandelt zijn onderwerp in een cultureel en historisch perspectief. De Reformatie heeft een grote impact gehad op onze westerse samenleving. De auteur maakt een wandeling doorheen de wereld van kunst en cultuur, het oecumenisme en de ethiek, de emancipatie van de vrouw, de muziek, het pastorale leven. Talrijke hedendaagse ideeën vertonen duidelijke invloeden uit de verschillende bewegingen binnen het protestantisme. Het protestantisme is inderdaad een onmisbare waarde om de geschiedenis van de Europese samenleving te begrijpen.

De emancipatie van de vrouw

In zijn boek schetst dominee Liagre het beeld van een open religieuze traditie met als hoofdlijnen verdraagzaamheid en dialoog. Markant is de fundamentele rol van het protestantisme in de opwaardering van het statuut van de vrouw binnen het gezin, maar ook in de samenleving. Ook zij krijgen toegang tot scholing met het doel, de Bijbel te lezen en te bestuderen, om zo hun kinderen een christelijke opvoeding te kunnen geven. De emancipatie wordt aan het rollen gebracht zodat enkele eeuwen later de vrouw aanvaard wordt op verantwoordelijke functies in kerk en samenleving.

Evangelie en ethiek

Een heel hoofdstuk is gewijd aan de ethische problematiek. De hedendaagse discussie onder protestanten spitst zich toe op de vraag of het fundament van de zedenleer in het Evangelie ligt, of beter gezegd, rond de vraag wat juist het gezag dient te zijn van de Bijbel in ethische problemen. Kan de wet of Tora zo maar gebruikt worden? De Bijbelse tekst vraagt de hoorder of lezer zijn verantwoordelijkheid op te nemen: wat doe ik met een bepaalde tekst en hoe kan het mijn gedrag wijzigen? Het protestantisme is geen morali-

serende religie, maar een emancipatiebeweging, die oproept tot bewuste, persoonlijke en existentiële keuzes.

Een leer of een religie?

De protestanten uit de historische kerken aarzelen te spreken over 'leer' of 'religie'. Zij gebruiken makkelijker de woorden overtuiging, engagement of waarde. Er moet ruimte blijven voor gesprek en uitwisseling. Enkele jaren geleden werd in de schoot van de Verenigde Protestantse Kerk in België de discussie gestart rond homoseksualiteit. De dialoog werd geïnstitutionaliseerd. Deze praktijk kan leiden tot polemiek met zware breuklijnen binnen het protestantisme, zoals trouwens ook binnen de Vrijmetselarij.

Protestantisme en Vrijmetselarij

De belangrijkste personen bij het ontstaan van het genootschap van vrijmetselaars in 1717, waren een dominee van de Schotse Presbyteriaanse Kerk en een Hugenoet, de zoon van een Franse dominee, geboren in La Rochelle. Aanvankelijk zat men dus in protestants vaarwater.

Het kan niet de bedoeling zijn van de vrijmetselarij een protestantse instelling te maken, maar de auteur wijst er wel op dat het protestantisme in Mexico, Spanje en Brazilië in de 19de eeuw steun kreeg uit kringen van vrijmetselaars.

Van de andere kant vermeldt Guy Liagre ook dat sommige protestanten in de vrijmetselarij een initiatief van Satan zien, een perceptie die vandaag nog aanwezig is in protestantse middens.

Woord en Beeld

Sinds de Reformatie vaart de wonderbaarlijke dialoog tussen de beeldende kunsten en het protestantisme erg goed. Calvijn opent een nieuwe denkweg betreffende de kunst als algemene genadegave van God. Belangrijk voor de reformator is de schoonheid van de schepping als een loflied op God. De ambachtsman zowel als de kunstenaar werken binnen de ruimte, die God

toebehoort.

De beeldende kunst is een vrije expressie rond het geloof, waarbij de diepe essentie van het geloof ontmoet kan worden. Schoonheid is een wijze van getuigend spreken.

Woord en Muziek

De reformatoren lagen aan de basis van een grote muzikale creatie. Het was de bedoeling van de lutheranen, de gelovigen een nieuw repertorium van liederen aan te bieden en van de calvinisten, de psalmen berijmd te laten zingen op nieuwe melodieën. Volgens Luther verkondigt God het Evangelie, begrepen als het vleesgeworden Woord in Jezus Christus, ook door de muziek. Luther wenst Christus centraal te stellen in de eredienst en laat nieuwe gezangen opstellen, die de incarnatie, het kruis en de opstanding verkondigden. Een groot aantal van de huidige gezangen dateren uit de tijd van de reformatoren. De invloed van de protestantse muzikale cultuur op de muziek in het algemeen is zeer groot.

Conclusie

Het boek *Belgisch protestantisme in perspectief* is een pleidooi voor een protestantisme dat open staat voor de cultuur. De wortels liggen in de reformatische erfenis. Met fierheid wordt het geloof verankerd in de goddelijke verzoening door zijn heilbrengende genade. Elk individu neemt de eigen verantwoordelijkheid op voor Gods aangezicht.

Ds Edwin Delen

¹ Uitgegeven bij Houtekiet, Antwerpen, 2011, ISBN 978 90 8924 157 3, 400 p., 22,50 €.

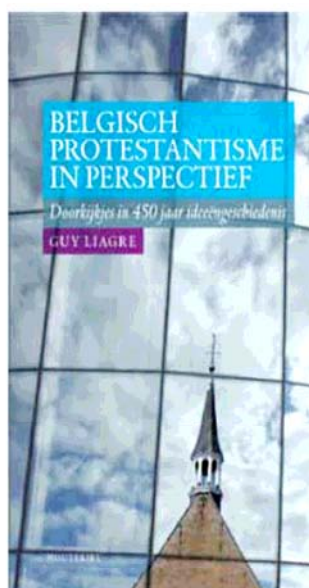
RELIGIE

GUY LIAGRE

Belgisch protestantisme in perspectief

Doorkijkjes in 450 jaar ideeëngeschiedenis

450 jaar geschiedenis van het protestantisme

paperback 400 blz
14 x 22 cm
€ 22,50
omslag Jan Hendrickx
omslagfoto Jan Hendrickx
ISBN 978 90 8924 157 3
rubriek religie
NUR 704
februari 2011

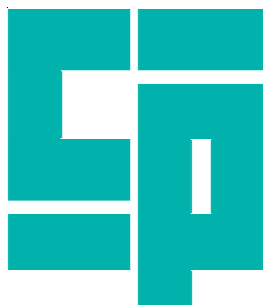
Een cultuurhistorische verkenning van het protestantisme in vogelvlucht lijkt een riskante onderneming. Het is nauwelijks doenbaar om ingewikkelde historische processen kort te beschrijven en hun resultaat te typeren. Dit boek versijnt echter op een moment waarop Europa de handen in elkaar slaat en de samenleving langzaam verandert in een geglobaliseerd bestaan. Het Europese protestantisme ondergaat hiervan de invloed en ziet zich voor een aantal fundamentele vragen geplaatst.

Guy Liagre, voorzitter van de Verenigde Protestantse Kerk in België, maakt duidelijk dat de Europese geschiedenis in grote mate is gevormd door ideeën die vanuit het protestantisme werden aangereikt of daar hun oorsprong vonden. Onder de vorm van doorkijkjes in de protestantse cultuur behandelt hij thema's zoals de relatie tussen het protestantisme en de beeldende kunst, de muziek, de emancipatie van de vrouw en de vrijmetselarij.

Belgisch protestantisme in perspectief, Doorkijkjes in 450 jaar ideeëngeschiedenis ontsluit een schat aan informatie over het Belgische en Europese protestantisme. Het is een opvallend eerlijk en uitzonderlijk boek, zowel door zijn veelheid aan onderwerpen als door de verantwoorde en brede benadering van het protestantisme.

GUY LIAGRE (1957) doceert aan de Protestantse Theologische Faculteit te Brussel. Hij is predikant-voorzitter van de Verenigde Protestantse Kerk in België, co-voorzitter van de Administratieve Raad voor Protestantse en Evangelische eredienst in België en voorzitter van de Belgian Council of Religious Leaders en van het Overleg van Christelijke Kerken in België.

Protestants Sociaal Centrum Brussel

Missie

Het Protestants Sociaal Centrum heeft als taak om de welvaart van de sociaal zwaksten in Brussel te verbeteren. Het PSC geeft hulp aan alle personen ongeacht hun politieke, religieuze of filosofische overtuiging, hun cultuur, ras of seksuele geaard-

heid. De opvang en de hulp wordt verleend in het Frans of in

het Nederlands volgens de keuze van de betrokkene. Het PSC is langs de ene kant een verlengstuk van het overheidsbeleid, maar het is ook een specialisatie van het kerkelijk diaconaal werk.

Diensten

Het PSC beschikt over een tiental diensten om onze klanten te helpen: de polyvalentedienst verwerkt zo'n 2.000 afspraken per jaar, de vluchtelingendienst behandelt zo'n 2.000 aanvragen, de schuldbemiddeling volgt ongeveer 200 dossiers op, het Babbelkot (ons sociaal restaurant) krijgt ongeveer 30 bezoekers per dag en levert ongeveer 800 voedselpakketten per maand, het PSC geeft bijstand aan en organiseert activiteiten voor gedetineerden...

In het kader van een algemeen project rond het welzijn van haar cliënten heeft het PSC verschillende activiteiten op poten gezet:

- turnlessen
- gaan zwemmen
- kookatelier
- handwerkatelier
- moestuinatelier
- ...

Doelstellingen

- Sociale banden ontwikkelen
- Aangename momenten doorbrengen, met respect voor de anderen
- Het zelfvertrouwen ontwikkelen en hoop in de toekomst laten ontstaan,
- Hen de nodige energie geven om sociaal,

professioneel en familiaal het leven zelf in handen te nemen. In dat kader stellen wij ook twee keer per week aan onze cliënten socioculturele animatie voor, zoals culturele uitstappen, een toneelstuk gaan zien, een bezoek aan een tentoonstelling, wandelingen in de zomer.

Zo hebben wij een bezoek aan de tentoonstelling "Paul Delvaux, bron meesterwerk" aangeboden. Wij hebben ook een daguitstap naar zee georganiseerd. Die activiteiten worden altijd samen met onze cliënten op poten gezet. Ze zorgen voor een soort zonnestraal in hun dagelijkse bestaan, ze geven de gelegenheid om het leven met andere ogen te zien evenals de mogelijkheid, ongekende en soms te kostbare activiteiten te ontdekken. Onder referentie aan artikel 27 van de Universele Verklaring

van de Rechten van de Mens, volgen wij op die manier een doel van democratisering voor de toegang tot de cultuur voor personen die in een armoede leven. Op financieel vlak zijn die uitstappen mogelijk dankzij vzw "Artikel 27" (ingang tegen 1,25 €) en de steun van de bank CERA. Een dag aan zee of in de Ardennen geeft hen de gelegenheid om even op adem te komen en hun problemen even te vergeten om ze daarna, gesterkt, op te nemen bij hun terugkeer thuis.

De ploeg van het PSC

Voor verdere inlichtingen aarzel zeker niet om contact met Estelle op te nemen: 02 512.80.80.

U mag ons ook financieel steunen via ons bankrekeningnummer : 424-5540371-42 (u kan van een belastingvrijstelling genieten bij een storting van 40 € of meer).

“Hier steken we iets van op...”

Sinds begin van dit schooljaar vinden de lessen van het *Hoger Instituut Protestantse Godsdienstwetenschappen* (HIPGO), zeg maar de lerarenopleiding voor protestantse godsdienst voor het basisonderwijs, plaats in de grote zaal in het *Huis van het Protestantisme* aan de Brogniezstraat. De ene keer zijn er 5 cursisten, de andere keer 11, afhankelijk van het vak dat gegeven wordt. De leeftijd varieert tussen de 20 en de 50 jaar. De meesten volgen de opleiding omdat ze lesgeven en hier de broodnodige vakinhoudelijke kennis en *stielkennis* kunnen opdoen. Naast lessen die georiënteerd zijn op de Bijbel (OT en NT) en die met de kerkelijke leer en de kerkgeschiedenis te maken hebben is er ook aandacht voor de algemene vorming (filosofie, kennis van de maatschappij, andere levensbeschouwingen). En altijd wordt er gezocht naar een link met de lespraktijk. Wat kan ik er mee op school, in de klas en hoe helpt het mij als leerkracht bij de voorbereiding. Systematisch wordt er daarom gewerkt aan lesvoorbereiding en evaluatie. De sfeer is vaak ontspannen en tegelijk wordt er degelijk gewerkt. Vooral als de examenperiode nadert neemt de spanning toe, want er moet wel geleerd worden. Toch zijn de

meeste studenten tevreden. Ze hebben het gevoel dat ze er wat mee kunnen en dat ze er zelf ook door gevormd worden. De docenten zijn vrijwilligers, meestal uit de VPKB en ik wou u dit berichtje toch niet onthouden,

Daniël De Waele (lector NT) met vijf studenten.

want deze cursus staat ook open voor mensen die eigenlijk gewoon wat meer willen weten over bijbel, theologie of kerkgeschiedenis (zeg maar de oude cursus ‘theologie voor gemeenteleden’). Dankzij het modulaire systeem kan eigenlijk iedereen als het ware in overleg met het pedagogisch comité z’n eigen pakket samenstellen.

Geïnteresseerd ?

www.hipgo.be of mail naar dick@wursten.be

z o n d a g w e r e l d d i a c o n a a t 2 0 1 1

open je ogen

3 april 2011
4e zondag in de
veertigdagentijd

een bijzondere zondag in de VPKB
waarin we onze ogen wijd open trekken
en het onrecht niet met lede ogen aanzien
maar met andere ogen willen kijken
naar wie geen hand voor ogen zien
en iedereen Gods licht in de ogen gunnen
opdat wij elkaar wereldwijd recht in de ogen kunnen kijken

Deze zondag staat in het teken
van de genezing van de blinde uit
Johannes 9 en het project
Home Based Health Care
- thuiszorgproject voor
aidspatiënten in Zuid-Afrika - van
URCSA, partnerkerk van de VPKB.

Een warme oproep aan
alle VPKB kerken om
mee te doen en de litur-
gie hierop af te stem-
men. Liturgische stig-
gesties worden aan alle
kerken toegestuurd.

VPKB COÖRDINATIE KERK EN WERELD

JAAP HOUTMAN - JACOB.HOUTMAN@SKYNET.BE - 02 7677088 - 0476 542112

Volgende synode- vergadering

26 november 2011

De volgende synodevergadering vindt plaats op zaterdag 26 november 2011 in de Protestantse Kerk Brussel (Nieuwe Graanmarkt 8 te 1000 Brussel).

Kerken in België

Bent u met vakantie of op weekend in België en wenst u graag een kerkdienst bij te wonen, surf dan naar onze website www.arpee.be waar u onder het kopje "Adressen" voor "Kerken" kiest.

Er zijn verscheidene zoekmogelijkheden : per provincie, per taal, per denominatie, per postnummer of op naam van de Kerk. U vindt er ook een lijst van alle kerken in België, die behoren tot de Aministratie Raad voor de Protestants-Evangelische Eredienst (ARPEE).

Verenigde Protestantse
Kerk in België
vpkb.be

Colofon

Verantwoordelijke uitgever:

dr. Guy Liagre

Redactieteam:

Bea Baetens
ds. Edwin Delen
ds. Ernst Veen
dr. Dick Wursten

Redactieadres:

Brogniezstraat 44 - 1070 Brussel
tel.: +32-(0)2-511 44 71
fax.: +32-(0)2-510 61 74
E-mail: kerkmozaiek@vpkb.be

Website:

<http://www.vpkb.be>

Prijzen Kerkmozaïek

- Individueel abonnement: 15,00 euro
- Groepsabonnement: 12,50 euro
(vanaf minimum 5 exemplaren naar éénzelfde adres)
- Steunabonnement: 20,00 euro

Storten

kan op rekeningnummer 068-0715800-64 van de Verenigde Protestantse Kerk in België, Brogniezstraat 44 - 1070 Brussel.

IBAN BE29 0680 7158 0064

BIC GKCCBEBB

De redactie behoudt zich het recht voor om bepaalde artikelen niet te publiceren, indien nodig in te korten en/of redactioneel te bewerken. Zij is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de artikelen en slechts ten dele voor de stijl. Organisaties en tijdschriften, niet behorend tot de VPKB, die artikelen uit het maandblad Kerkmozaïek geheel of gedeeltelijk wensen over te nemen of te bewerken, dienen dit schriftelijk aan te vragen op het redactieadres.

Sluitingsdatum volgende Kerkmozaïek :

9 februari 2011.